

Ontwikkeling loopt op veel vlakken door tot 25+

- **Lichamelijk**
- **Cognitief**
- **Sociaal-emotioneel**
- **Moreel**

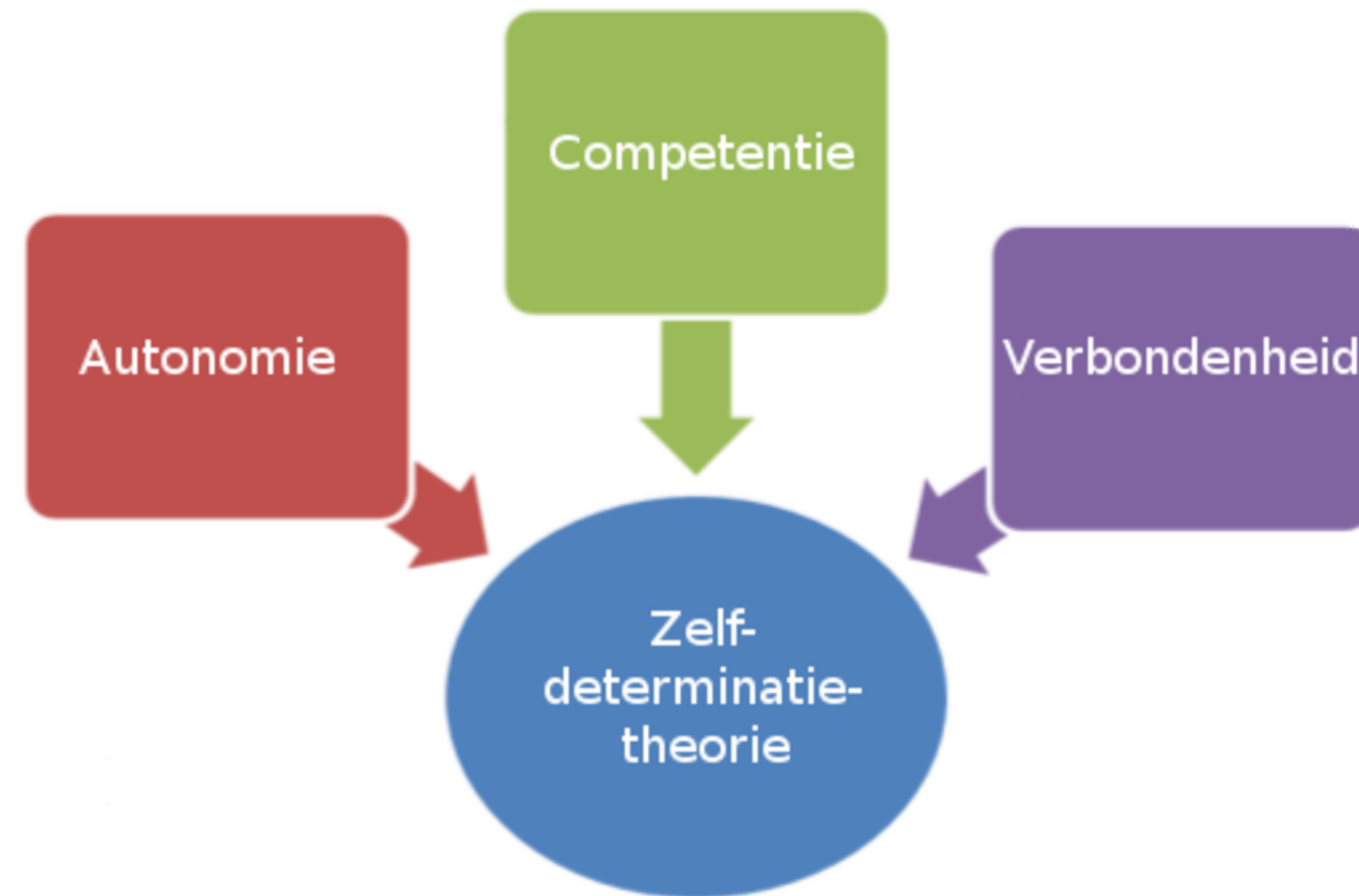
WAT DRAAGT BIJ AAN EEN POSITIEVE ONTWIKKELING?

Top tien positieve ontwikkeling jeugd (Ince et al., 2013)

1. Emotionele band met sociale relaties
2. Erbij horen en meedoen
3. Normen die passen bij de samenleving
4. Erkennen van en waardering voor positief gedrag
5. Sociale steun
6. Positieve tijdsbesteding
7. Competenties (sociaal, emotioneel, gedrag)
8. Cognitieve vaardigheden
9. Motivatie voor school en werk
10. Positieve identiteit

Zelfdeterminatie (Deci & Ryan, 2002)

POD

- functioneren en groei
- motivatie
- welbevinden

(Afbeelding van Christina Donnelly, Jtneill, CC BY 3.0)

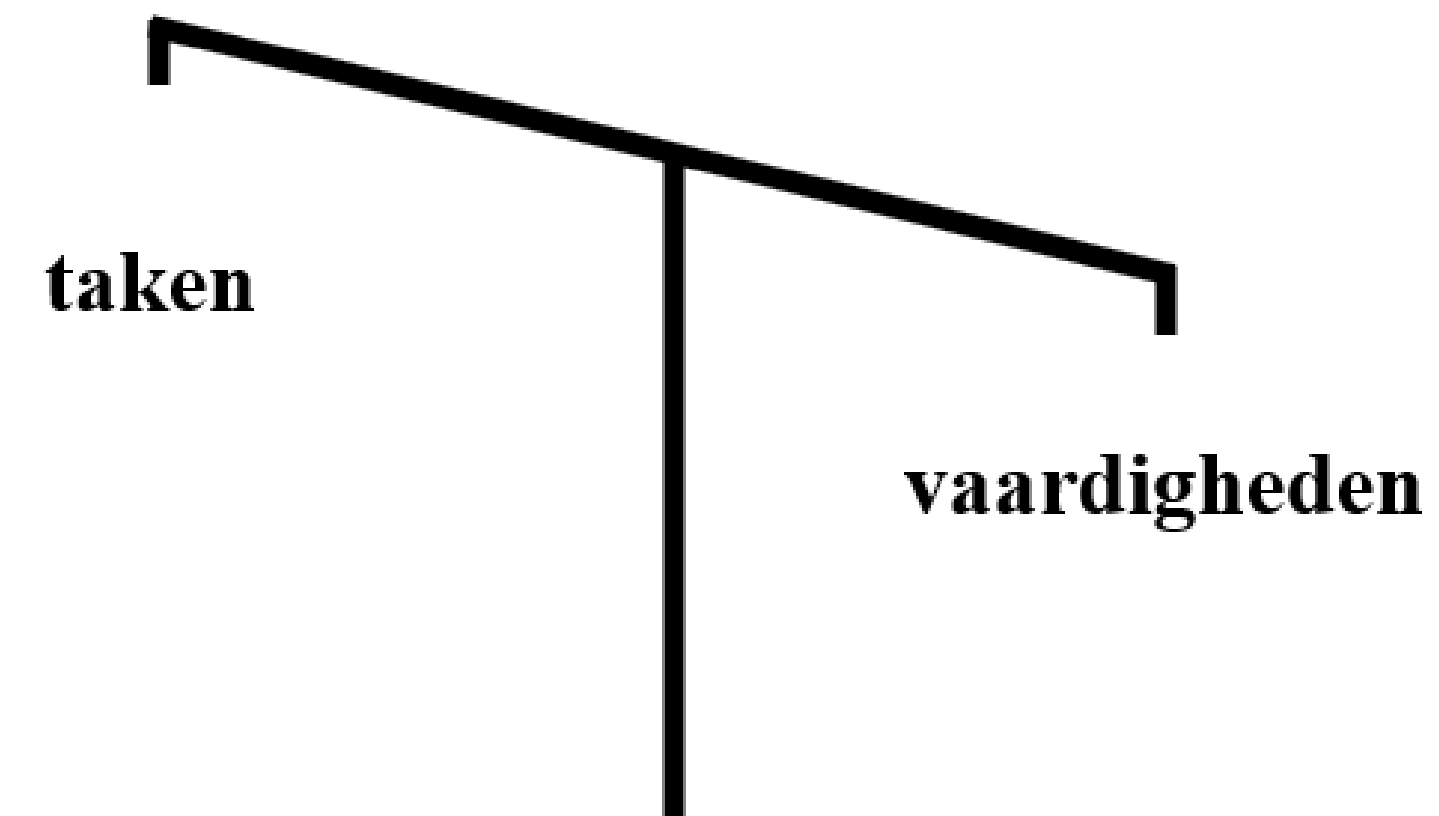
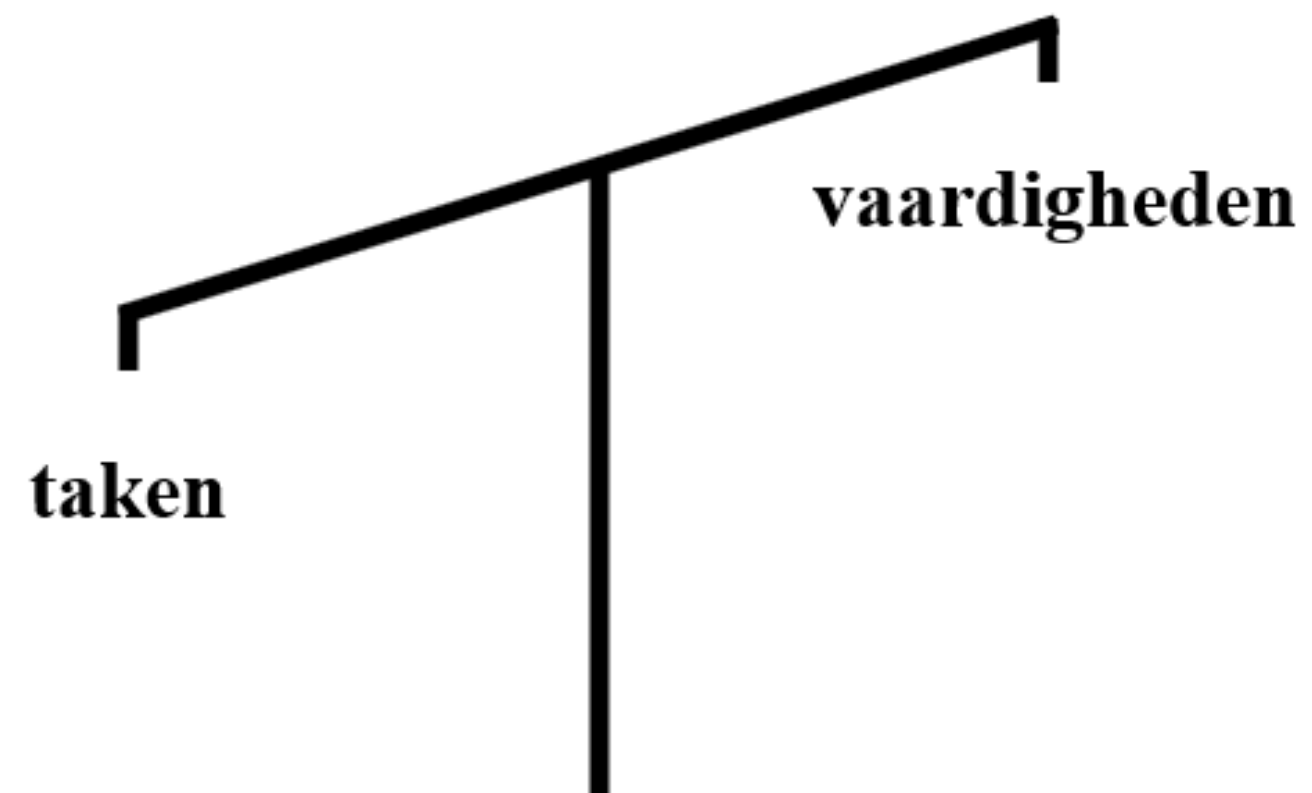
**Bij niet goed functioneren of probleemgedrag
is er vaak sprake van:**

- **te weinig competentie *en/of***
- **te weinig autonomie *en/of***
- **te weinig verbondenheid**

➔ Vergroten van competentie

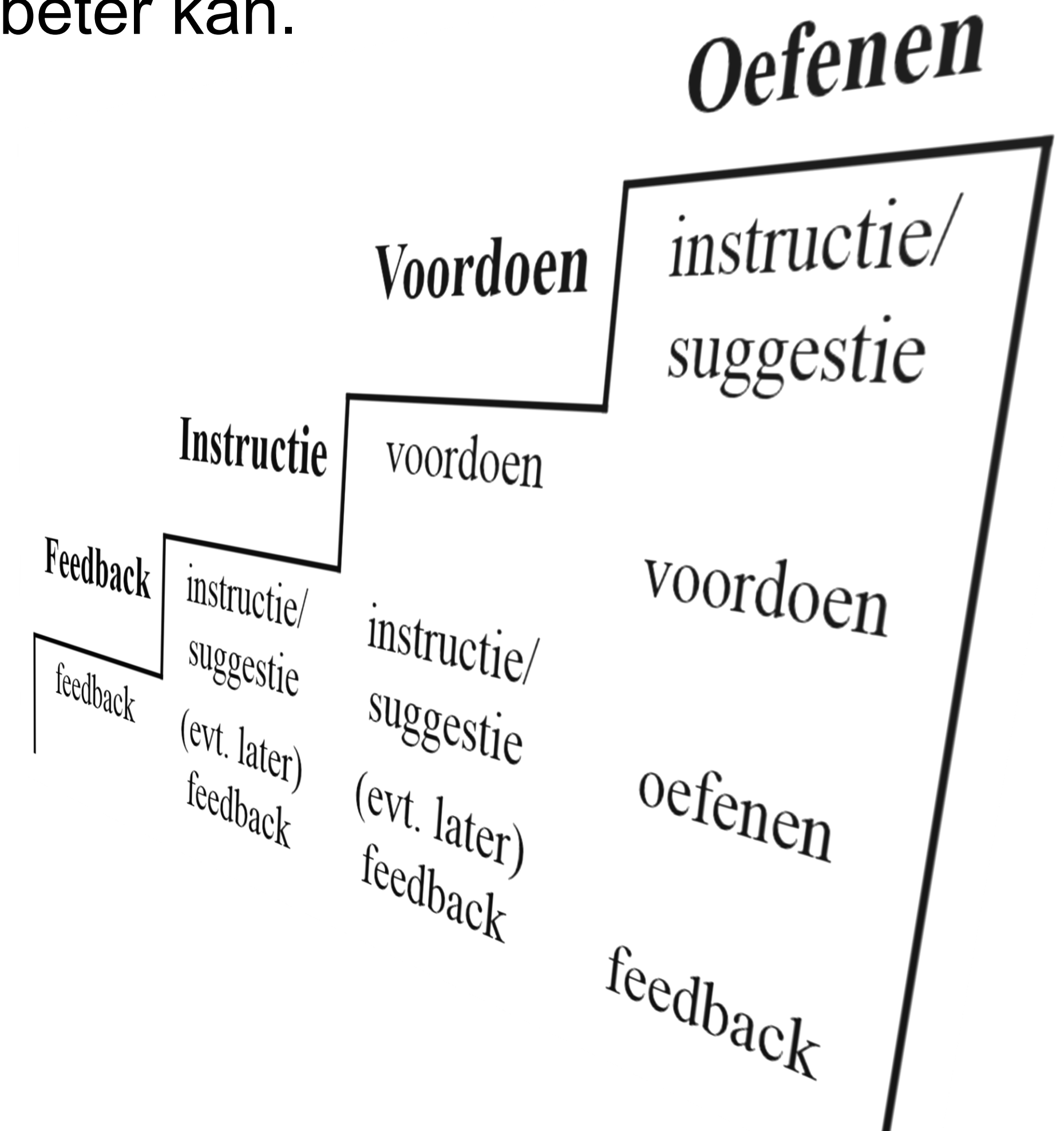
Competentievergroting kan door (Slot & Spanjaard, 1999; 2016)

- nieuwe vaardigheden leren
- taken verlichten of verrijken

Wat werkt:

- **Observeren:** wat lukt, wat lukt (nog) niet?
- **Feedback:** zeggen wat goed is en wat eventueel beter kan.
- **Concreet uitleggen en instrueren**
- **Voordoen / illustreren / oefenen**
- **Motiveren** (wat heb je er nu of straks aan?)

Feedback op de persoon of het gedrag?

Persoonscomplimenten gaan over wie iemand is
“Wat ben je slim” of “wat ontzettend knap van jou”

Gedragscomplimenten gaan over wat iemand doet / gedaan heeft)

- versterken het adequate gedrag
- leiden tot genuanceerder zelfbeeld
- vergroten het openstaan voor tips/suggesties

..... en zijn dus veel effectiever

Tips voor effectieve gedragscomplimenten (Geeraets, 2017)

- over wat de jeugdige **doet**
- zo **concreet** en **specifiek** mogelijk
- over het resultaat en het **proces**
- **waaroms**
- onvoorwaardelijk, zonder ondermijnende tips.

Geef ook complimenten over :

- hulp vragen
- laten zien dat je iets moeilijk vindt
- oefenen en nog eens proberen
- over accepteren dat iets (nog) te moeilijk is.

➔ Vergroten van autonomie

Autonomie vergroten kan door

- Zoeken naar de leerzone
- Zelfbeoordeling
 - Wat heb je goed gedaan?
 - Wat kan beter?
- Oplossingsgerichte vragen
- Doelen laten formuleren en operationaliseren in eigen actiepunten

Van doel naar actie

Wat is het doel? Wat wil je bereiken?

Welk oplossingen / wat heeft vroeger goed gewerkt?

Wat is een eerste stap om het doel te bereiken?

Wat moet je hiervoor kunnen? (Wat kan je al, wat zou je nog moeten leren?)

Wat heb je hieraan? Waarom is dit belangrijk voor jou?

Wat is lastig voor jou?

Wie kan jou hierbij helpen?

→ Voorstel **acties**:

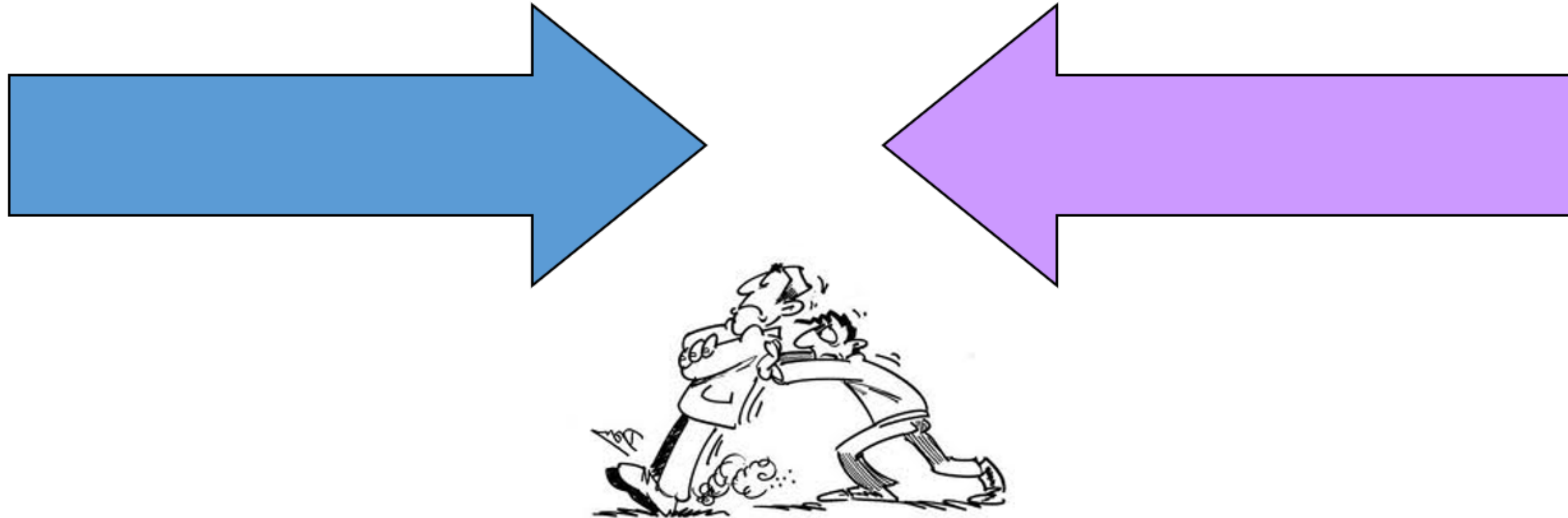
→ Vergroten van verbondenheid

Verbondenheid versterk je door

- "Jij bent belangrijk, jij hebt goede ideeën"
- Meedoen, betrekken
- Interesse tonen, empathie tonen
- Versterken / bekrachtigen sociale vaardigheden

Jongere: “Ik wil ...”

Begeleider: “Ik vind dat jij ...”

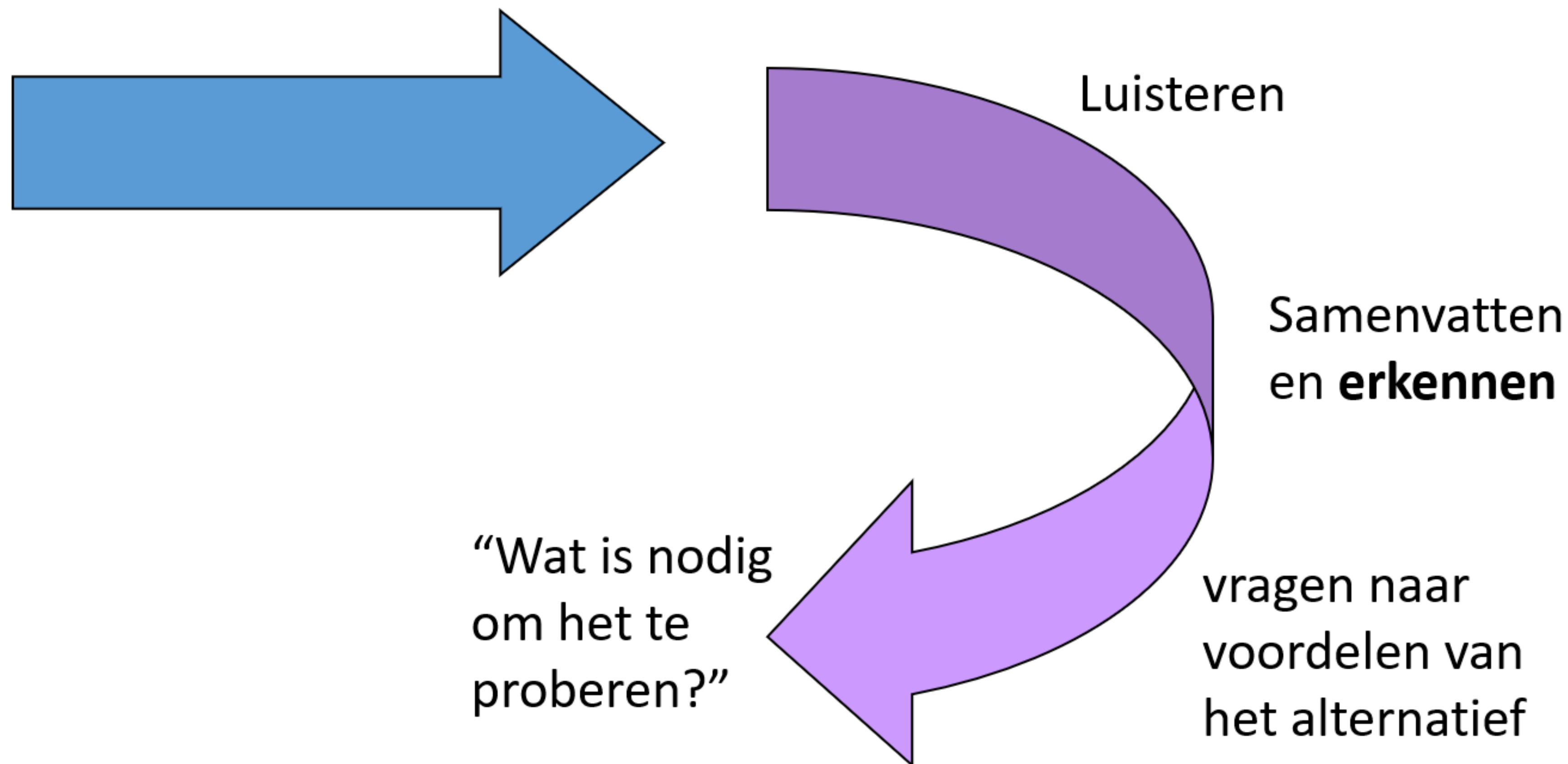

Overtuigen met (alleen) argumenten leidt tot:

- verharding van standpunten
- vergroting weerstand

Jongere: "Ik wil ..."

Begeleider:

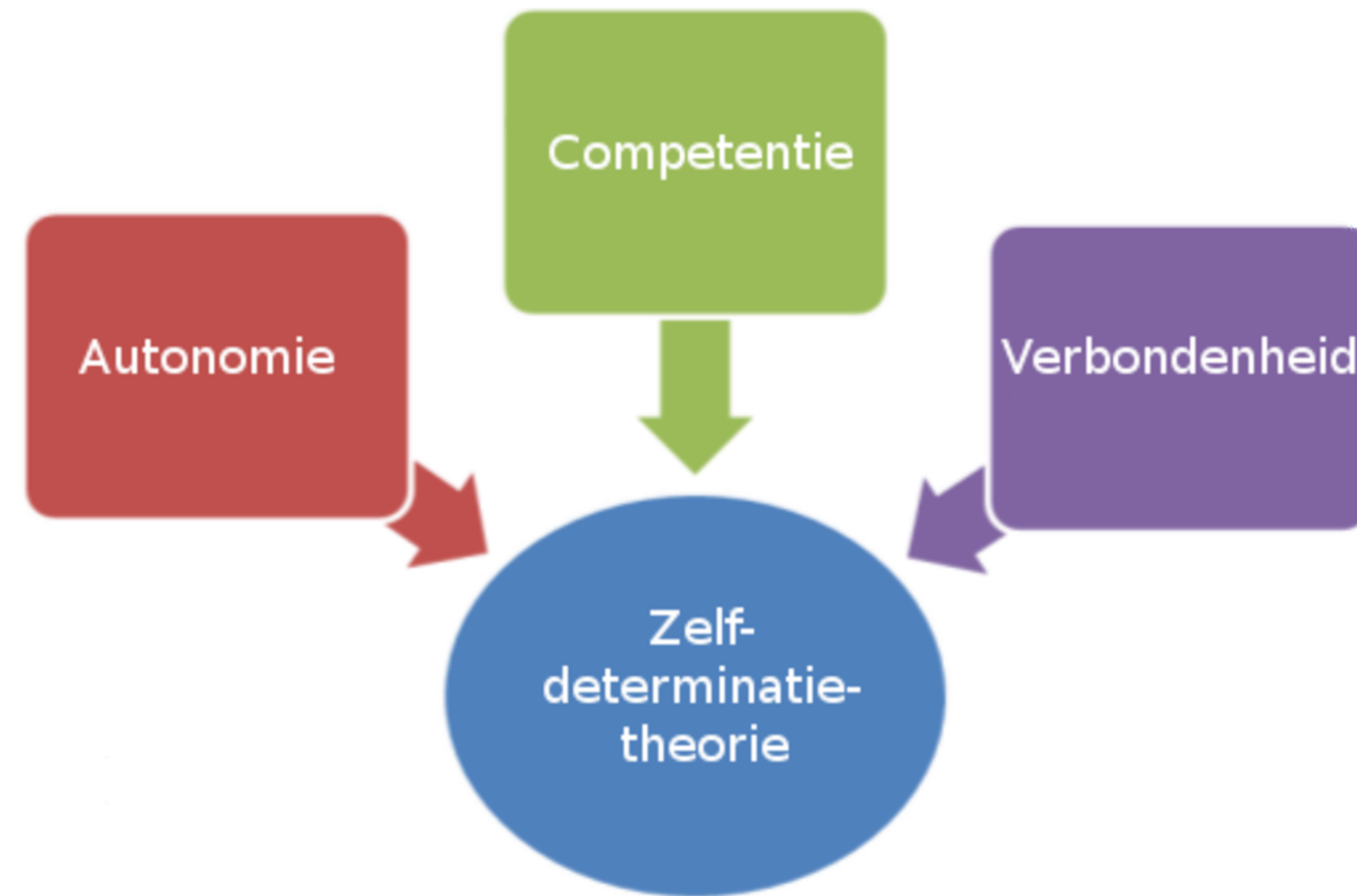

Meegaan in de beweging:

meer oog voor het alternatief, minder weerstand

Zelfdeterminatie

POD

- functioneren en groei
- motivatie
- welbevinden

(Afbeelding van Christina Donnelly, Jtneill, CC BY 3.0)